

IDEKATALOG

Øvelser og aktiviteter til brug i hjemmet

Stilleben

Stilleben kommer fra tysk og betyder 'stille liv'. Et stilleben er et maleri eller fotografi af opstillede genstande, f.eks. frugter, blomster, vaser eller andre ting.

Inspiration

Trompe l'oeil med ateliervæg og vanitas-stilleben, 1668, Cornelius Norbertus Gijsbrechts <https://open.smk.dk/artwork/image/KMSst537?q=Trompe%20l%27oeil%20med%20ателиерв%20C3%A6g%20og%20vanitas-stilleben&page=0>

Dette stilleben af Gijsbrechts består af mange døds- og genopstandelses-symboler, et såkaldt vanitas-stilleben. Vanitas kommer fra latin og betyder 'forgængelighed'. Vanitassymboler kommer ofte til udtryk gennem genstande, der er flygtige, let forgængelige eller skrøbelige, og skulle minde beskueren om at livet er skrøbeligt f.eks. et lys, der er gået ud, blomster der visner eller en sæbeboble, der så let kan gå i stykker. Trompe l'oeil betyder 'at snyde øjet' på fransk, og det kalder man malerier, der er malet så det næsten ligner virkeligheden, de snyder vores øjne.

Guldfiskene, 1912, Henri Matisse

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMSr82?q=Guldfiskene%20matisse&page=0>

Matisse har lavet en opstilling med tre guldfisk, blomster i en vase og en skulptur der forestiller en liggende kvinde. Matisse var meget optaget af farver og enkle former og ikke at snyde øjet til at tro at guldfiskene f.eks. er virkelige.

Opstilling med kande, glas og profilhoved, 1930'erne, Rita Kernn-Larsen

<https://open.smk.dk/artwork/image/KKS1985-255?q=Opstilling%20med%20kande%20C%20glas%20og%20profilhoved&page=0>

Stilleben med døde fluer, 2003, Annika von Hausswolff

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS8302?q=hausswolff&page=0>

Den svenske kunstner Annika von Hausswolff har lavet flere fotografiske stilleben af helt almindelige ting men så de fremstår lidt slidte og ensomme. En stol uden sæde, en radiator eller døde fluer og cigaretskodder.

Aktivitet

Lav et stilleben med 5 ting fra dit eget hjem og tag et billede eller tegn en hurtig skitse!

Hvilke ting vælger du? Hvordan skal lyset være? Er der en symbolsk betydning? Eller handler det om farve eller overflader?

Tag et billede eller lav en hurtig skitse af dit stilleben.

Du kan også finde inspiration i SMK's samling, gennem SMK OPEN. Her kan du frit søge på forskellige ord og se, hvad der dukker op!

Trompe l'oeil med ateliervæg og vanitas-stilleben, 1668, Cornelius Norbertus Gijbsbrechts

Guldfiskene, 1912, Henri Matisse
© Under copyright

Opstilling med kande, glas og profilhoved, 1930'erne,
Rita Kernn-Larsen © Under copyright

Stilleben med døde fluer, 2003, Annika von Hauswolff
© Annika von Hauswolff

Ord på værket

Find et kunstværk fra museets samling på SMK OPEN. Du kan f.eks. søge på dit yndlingsord, en kunstner, en farve eller noget helt fjerde. Hvis du har mulighed for det, kan du printe billedet ud.

Aktivitet

Find en gammel avis eller et magasin, saks, lim og papir. Klip alle ord ud som du synes passer til dit valgte kunstværk. Lim ordene på det udprintede kunstværk, eller på et papir.

Hvilke ord fandt du?

Du kan også lave opgaven omvendt: Find ord der tiltrækker din opmærksomhed og find derefter værker, der passer til ordene.

Når billeder bliver til ord

Find et værk i SMK Open, som tiltrækker din opmærksomhed, undrer dig eller ligefrem frastøder dig. Se f.eks. i et af de udvalgte temaer <https://open.smk.dk/themes>

Aktivitet

Brug værket som inspiration til en kort tekst på max 1 side.

Vælg en passende genre (essay, digt, noveller, reportage...). Start f.eks. med processkrivning, hvor du skriver alt det ned, værket får dig til at tænke på i 5 minutter uden at tænke for meget over hvad du skriver.

Derefter kan du arbejde videre med teksten på en mere styret måde. Indtal evt. din tekst på din telefon.

Interiør

Der findes mange malerier af rum i SMK's samling. F.eks. stuer, børneværelser og hjemmekontorer.

Inspiration

Familien Waagepetersen, 1830, Wilhelm Bendz

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS8003?q=waagepetersen&page=0>

Dette guldaldermaleri viser familielivet blandt det københavnske borgerskab. Her bliver vi inviteret ind i vingrosserer Christian Waagepetersens arbejdsværelse (Store Strandstræde i København). Wilhelm Bendz har portrætteret det øjeblik, hvor Albertine og to af parrets børn er kommet ind - måske for at se, hvad Waagepetersen laver?

Stue i Strandgade med solskin på gulvet, 1901, Vilhelm Hammershøi

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS3696?q=Stue%20i%20Strandgade%20med%20solskin%20p%C3%A5%20gulvet&page=0>

Mange af Vilhelm Hammershøis malerier forestiller interiører fra de lejligheder, han boede i gennem årene. Han brugte sine hjem som både atelier og motiv. I dette værk ser vi også kunstnerens hustru Ida, som ofte optræder i hans malerier. Billederne er aldrig en nøjagtigt gengivelse af de faktiske rum - f.eks. mangler der et dørhåndtag.

In the Lavender Room, 2019, Njideka Akunyili Crosby

<https://www.smk.dk/exhibition/der-har-jeg-hjemme/?modal=2>

Njideka Akunyili Crosby skabte dette værk med udgangspunkt i Hammershøis arbejde til udstillingen 'Der har jeg hjemme. Hammershøi by Elmgreen & Dragset', på SMK sidste år. Værket er skabt med forskellige teknikker, bl.a. akryl, farveblyant og pastel på papir. I skyggerne kan ses fotografier fra kunstnerens hjemland Nigeria. Kvinden i billedet sidder med ryggen til os, men hvad er det hun ser på?

Aktivitet

Find et interiørbillede fra SMK's samling på SMK OPEN <https://open.smk.dk/>

Prøv at genskabe motivet i dit eget hjem og tag et billede!

Familien Waagepetersen, 1830, Wilhelm Bendz

Stue i Strandgade med solskin på gulvet, 1901, Vilhelm Hammershøi

In the Lavender Room, 2019, Njideka Akunyili Crosby
© Under copyright

Krise i kunsten!

Kunstnere har gennem århundreder bearbejdet og skildret krisetider, sygdomme og livets voldsomme og alvorlige sider. Både koblet til den konkrete historiske begivenheder/situationer, til menneskelige tilstande og til bibelske og mytologiske fortællinger.

Inspiration

Og i hans øjne så jeg døden, 1897, Ejnar Nielsen

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS1832?q=og%20i%20hans%20%C3%B8jne%20s%C3%A5%20jeg%20d%C3%B8den&page=0>

Ejnar Nielsen malede i 1890'erne flere portrætter af tuberkoloseramte mennesker, som var årsag til stor dødelighed i tiden.

Afasi, 1986, Christian Lemmerz

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS7391?q=sygdom&page=0>

Afasi er græsk, og betyder 'intet sprog' og er f.eks. den tilstand et menneske kan komme i efter en blodprop i hjernen.

Fattigfolk. I dødens venteværelse, 1888, Harald Slott-Møller

https://open.smk.dk/artwork/image/KMS2073?q=d%C3%B8den&page=3&filters=has_image%3Atrue

Harald Slott-Møller har malet dødens venteværelse og vi må forestille os hvad der er på den anden side af døren.

Dommedag, ca. 1590-1620, Anonym/Cornelis de Vos

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS8622?q=dommedag&page=0>

Maleriet forestiller Johannes' åbenbaring. Han bliver af en engel ført til Himlen, hvor han ser Gud på sin trone og alt hvad der vil ske ved verdens ende.

Aktivitet

Gå ind på SMK OPEN: <https://open.smk.dk/>.

Søg på ord som relaterer sig til krisetider. Måske dommedag, sygdom eller krig.

Hvad fandt du? Hvordan er stemningen i værket? Hvordan forholder kunstværket sig til temaet? Handler det om håb, frygt, moral eller noget helt fjerde?

Du kan også prøve at søge på det modsatte og se hvad der så dukker op!

Og i hans øjne så jeg døden, 1897, Ejnar Nielsen

Dommedag, ca. 1590-1620, Anonym/Cornelis de Vos

Afasi, 1986, Christian Lemmerz
© Under copyright

Fattigfolk. I dødens venteværelse, 1888, Harald Slott-Møller

Sammenlign to værker

To malerier med den samme titel. Begge er olie på lærrede. Begge malet under det moderne gennembrud i slutningen af 1800-tallet. Alligevel er de meget forskellige!

Den syge pige, 1882, Michael Ancher <https://open.smk.dk/artwork/image/KMS4002?q=den%20syge%20pige&page=0>

I 1882 maler Michael Ancher 'Den syge pige'. Pigen er Tine Normand. Hun var egentlig ikke syg, men havde siddet model til flere af Michael Anchers billeder. <https://nordjyske.dk/plus/nyt-forskningsprojekt-om-syge-piger-naar-medicin-og-malerkunst-smelter-sammen/d015f706-7b64-4421-b422-54bdf0e1fa70>

Den syge pige, 1896, Ejnar Nielsen

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS1778?q=den%20syge%20pige&page=0>

I 1896 skaber Ejnar Nielsen et værk med samme titel, nemlig 'Den syge pige'. Pigen han portrætterer hedder Ane Dorothea, hun er bare 22 år og kommer fra kunstnerens yndlingsegn Gjern. Hun havde tuberkulose og døde kort efter, at Ejnar Nielsen havde skildret hende.

Aktivitet

Se på værkerne. Noter hvad du lægger mærke til. Hvordan er stemningen? farverne? lyset? Hvilke detaljer får du øje på?

Sammenlign de to værker. Hvilke forskelle og ligheder ser du?

Den syge pige, 1882, Michael Ancher

Den syge pige, 1896, Ejnar Nielsen

Familieliv og borgerskab

Før 1800-tallet var det primært adelen, der bestilte portrætter hos tidens malere men i Guldalderen opstår borgerskabet som ny socialklasse, der på lige fod med adelen kan bruge portrættet som redskab til at markere sig i samfundet.

I 1801 bor der omkring 100.000 mennesker i København. De kan deles op i tre grupper: ca. 1000 har levet i rigdom, ca. 10.000 har haft tålelige kår, og de resterende 90.000 har levet i forskellige grader af fattigdom. Det er de ca. 10% bedst stillede i samfundet som er publikum til kunsten.

Et eksempel på et familieportræt fra guldalderen, kan være Familien Waagepetersen, 1830, Wilhelm Bendz: <https://open.smk.dk/artwork/ima-ge/KMS8003?q=waagepetersen&page=0>

Dette guldaldermaleri viser familielivet blandt det københavnske borgerskab. Her bliver vi inviteret ind i vingrosserer Christian Waagepetersens arbejdsværelse. Wilhelm Bendz har portrætteret det øjeblik hvor Albertine og to af parrets børn, er kommet ind - måske for at se hvad Waagepetersen laver?

Aktivitet

1. Søg i SMKs samling på <https://open.smk.dk/>. Find et familieportræt fra 1800-tallets borgerskab.
2. Hvad lægger du mærke til? Menneskene? Stemningen? Kønsroller? Indretningen? Lys? Farver? Notér.
3. Tag et billede af din egen familie i en hverdagssituation. Hvordan er det anderledes end familielivet, som det ser ud i guldalderen?
4. Du kan også prøve at genskabe et familieportræt fra guldalderen med din egen familie.

Sammenlign værk og skitse

Lige nu taler vi om Corona-krise, men det er ikke første gang der har været krisetider i Danmark. Den danske guldalder kom ud af et samfund i krise. Danmark tabte sin flåde i 1801. København blev bombarderet i 1807. I 1813 var der statsbankerot og året efter måtte vi afstå Norge.

På trods af – eller måske i kraft af – krisetiden blomstrede det folkelige politiske engagement og nationalfølelsen i årene efter, og en unik kulturel epoke begyndte i Danmark. Poesi, ballet, musik, arkitektur, filosofi og billedkunst spirede som aldrig før.

Et boelsted ved Lodskov nær Vognserup. Studie, 1846, Johan Thomas Lundbye

<https://collection.smk.dk/#/detail/KMS4582>

Et boelsted ved Lodskov nær Vognserup, 1847, Johan Thomas Lundbye

<https://collection.smk.dk/#/detail/KMS1644>

Aktivitet

Se på værkerne. Noter hvad du lægger mærke til. Hvordan er stemningen? farverne? lyset? Hvilke detaljer får du øje på?

Sammenlign de to værker. Hvordan er det færdige værk forskelligt fra skitsen?

Sæt musik på kunsten

Når man går på museum, er der ofte stille. Måske kan man høre andre gæster tale sammen eller en vagt, der går rundt. Sådan behøver det ikke være, når man ser kunst hjemmefra!

Måske kan du også høre 'er du dus med himlens fugle' når du ser Bøgeskov i maj af P.C. Skovgaard, fra 1857?

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS4580?q=b%C3%B8geskov&page=0>

Kan det ændre kunstoplevelsen at lytte til 'It's raining men', mens du ser på Titanernes fald, fra 1588-1590, af Cornelisz. van Haarlem, Cornelis?

<https://open.smk.dk/artwork/image/KMS1?q=titanernes%20fald&page=0>

Måske kan du næsten forestille dig, hvordan Nam June Paiks Niels Bohr Robot, fra 1996, ville danse til Kraftwerks 'The robots'?

<https://open.smk.dk/artwork/iiif/KMS7970?q=niels%20bohr&page=0>

Aktivitet

Find et kunstværk på SMK OPEN. Søg f.eks. på farver, årstider eller måske et ord fra din yndlingssang?

Se på værket. Er der noget særlig musik, du synes passer til? Hvorfor?

Sæt musikken på. Hvordan påvirker det din oplevelse af kunsten?

Titanernes fald, fra 1588-1590, af Cornelisz. van Haarlem, Cornelis

Bøgeskov i maj af P.C. Skovgaard, fra 1857

Nam June Paiks Niels Bohr Robot, fra 1996
© Under copyright

Kuratér dit kedelige karantænehjem

Coronakarantænen er over os, og mange af os tilbringer meget mere tid end normalt i vores hjem. Er dit hjem også begyndt at virke lidt kedeligt? Er du også begyndt at blive træt af at gå ind og ud af de samme velkendte rum dag ud og dag ind?

Hver gang vi laver en ny udstilling på SMK, overvejer vi grundigt, hvordan rummet skal bygges op. F.eks. tænker vi over, hvilken stemning rummet skal have, hvilke møbler som skal stå hvor, hvilken historie som skal fortælles og hvilke kunstværker, der skal fortælle den. Dette kaldes kuratering og er et vigtigt arbejde som på SMK varetages af en gruppe af udstillingsarkitekter, samlingsinspektører og formidlere - et kuratorisk team!

Aktivitet

Udvælg det kedeligste rum i dit hjem lige nu: f.eks. toilettet, lagerrummet, entréen eller et hjørne af din gang.

Notér hvad der gør, at rummet er kedeligt. Læg mærke til så mange detaljer som muligt: hvordan er lyset? Hvilke objekter og møbler er der? Hvordan er pladsen fordelt? Hvordan føles det at stå i rummet og hvorfor mon det? Hvilke ting gør rummet kedeligt? Eller er det måske en mangel på ting, der gør det kedeligt?

Lav om på disse ting og giv rummet en ny karakter: eksperimenter med at ændre lyset, stille møblerne anderledes, hent objekter fra de andre rum i hjemmet og placer udvalgte steder. Skal man som person i rummet gøre noget bestemt for at bevæge sig igennem det?

Du kan også organisere rummet efter et bestemt tema: f.eks. din yndlingsfarve, yndlingseventyr, yndlingskunstværk, eller bare fokusere på at gøre det så hyggeligt som muligt. Leg med ideen om, at du kan fortælle en historie med et helt rum og alt, hvad der er indeni det.

I kan evt. vælge at rykke dagens aftensmadsspising ind i det nye spændende rum.

Prøv at tænke over alt dette næste gang du besøger SMK eller et andet museum: Hvor mange forskellige ting der egentlig er med til at skabe din oplevelse af at være i et udstillingsrum.